

BIJLAGE 5: Ontwerpsessies met natuurorganisaties

<p><u>Ontwerpsessie 18 februari 2021</u></p> 	<p>TPSolar, Chint Solar, Ankehaar Solar, Natuurmonumenten en Agrarische Natuur Drenthe</p>
<p>Bespreekdocument: Versie van landschappelijk ontwerp zoals deze ook is gepresenteerd aan omwonenden tijdens de tweede digitale informatiebijeenkomst op 15 februari 2021.</p>	
<p style="text-align: center;">Reactie Natuurmonumenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Goed uitgedacht plan met verschillende maatregelen. Het zonnepark moet wel echt een grote “plus” hebben, daar moet met het huidige ontwerp nog wel een slag in gemaakt worden. • De verbinding tussen de bospercelen wordt gewaardeerd, maar deze kan nog wel wat breder. Het liefst in de vorm van een kleine bosstrook. • Het idee van open ruimte moet gehandhaafd worden ondanks de komst van een zonnepark. • Belangrijk is om niet alleen binnen het zonnepark zelf, maar ook daarbuiten te kijken naar verbindingen en het creëren van nieuwe natuur. • De ree moet zich kunnen bewegen door het gebied, geen grote barrières. • Toevoegen of het herstellen van een ven is altijd een goed idee. • Akkervogels zijn hier het meest van belang. Als je je richt op de patrijs, dan profiteren andere soorten ook. Laat je plan toetsen door het Kenniscentrum Akkervogels – Grauwe Kiekendief. Zij kunnen goed inschatten of het beter is om bijvoorbeeld meerdere kleinere haagjes te creëren in plaats van één grote. <p style="text-align: center;">Reactie Agrarische Natuur Drenthe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het ontwerp ziet er in eerste instantie goed uit. Op deze wijze inderdaad meer mogelijkheden voor foerageer-, broed- en voedselmogelijkheden voor de akkervogels. • Akkervogels zijn belangrijk hier, richt je op de patrijzen in het gebied en probeer predatoren buiten te houden. Betrek het Kenniscentrum Akkervogels bij het ontwerp. • Voor de das moeten er voldoende rust, voedsel en doorgangen zijn. Zorg daarom in ieder geval voor een brede verbinding tussen de bosgebiedjes. • Kijk nog een keer kritisch naar de randen van het plangebied, is 25 meter breed genoeg? 	

- Monitoring is belangrijk. Gebruik de ecologische stand van zaken vanuit kennis van de Provincie.
- Controleer je mengsel kruidenrijk grasland, geen exotische soorten, alleen inheemse soorten.

Wijzigingen m.b.t. ontwerp Zonnepark Zuidvelde:

- Contact leggen met Grauwe Kiekendief - Kenniscentrum Akkervogels (GKA). Hen vanaf nu ook uitnodigen om mee te denken met het landschappelijk ontwerp.
- Verbinding tussen de bospercelen bij noordzijde plangebied TPSolar is verbreed, i.p.v. 25 meter is deze 40 meter geworden.
- In beheerplan juiste mengsel kruidenrijk grasland opgenomen.
- Randen plangebied Zonnepark Zuidvelde verbreed naar meer dan 25 meter.
- Het bos bij Huis ter Heide wordt verbonden met het bos bij Peest. Via de tussengelegen bosjes en vennetjes van Natuurmonumenten en het bosje aan de Veldweg. Dit is een lengte van meer dan 3,5 kilometer. Dit dient als groene corridor voor soorten zoals de ree en de das.
- Natuurmonumenten had de wens om het vennetje te herstellen. Het is hen de afgelopen jaren niet gelukt om dit met de grondeigenaar voor elkaar te krijgen. Het is ons helaas ook niet gelukt.
- Buiten het plangebied gekeken naar extra natuur maatregelen: keverbanken en struweel rondom plangebied heen, in zuidelijk deel akkerranden tegen westzijde plangebied aan van 2,6 hectare, herstelde bomerrij bij stallen en plangebied Ankehaar Solar, nieuwe ven van 1,5 hectare bij oostzijde TPSolar.
- Kijken naar oplossingen om predatoren buiten te houden door nogmaals kritisch naar de plaatsing van het hekwerk te kijken (onderwerp ook voor gesprekken met GKA).

Ontwerpsessie 25 februari 2021

TPSolar, Chint Solar,
Ankehaar Solar,
Natuurmonumenten,
Agrarische Natuur
Drenthe en GKA.
Gemeente ook aanwezig.
Provincie wel
uitgenodigd, maar
afwezig.

Bespreekdocument: Presentatie gegeven door GKA over het Ankehaarveld als een potentieel 'goed' akkervogelgebied in relatie tot het beoogde Zonnepark Zuidvelde.

Eerste reactie GKA op initiatief Zonnepark Zuidvelde:

- In 2009 door Provincie een scan uitgevoerd voor kansrijke gebieden. Het zoekgebied in Zuidvelde is ooit als potentieel 'goed' gebied uit de bus gekomen voor akkervogels. Op basis van die beoordeling is er door Agrarisch Natuur Drenthe (AND) een beheerplan opgesteld met monitoring en tellingen van de vogels. Het Ankehaarveld ligt onder het gemiddelde van de provincie Drenthe qua akkervogels. De veldleeuwerik is met een opmars bezig in het gebied. De patrijs en veldleeuwerik zijn bovengemiddeld vertegenwoordigd.
- Een zonnepark legt druk op de schaarse ruimte. Inrichting is dus heel belangrijk.
- Aantal soorten kan afnemen, maar de randen bieden weer habitat voor andere soorten. Richt randzone in voor akkervogels.
- Aanbeveling 1: ontwikkel alleen ecologische ingerichte zonneparken in gebieden voor de akkervogels.
- Aanbeveling 2: kies voor een ecologische inrichting. Oost-west opstelling heeft een negatievere impact dan een zuid opstelling voor de vogels, vanwege de ruimte tussen de panelen.
- Zoek naar een combinatie van ecologie en energie opwek.
- Houtwallen en bomen zijn voor veel akkervogelsoorten geen goede optie. Alleen lage beplanting, bijvoorbeeld struweel.
- Je hebt brede randen nodig, ongeveer 50 meter. De 25 meter in jullie plan is al heel wat. De aanleg van keverbanken kan een meerwaarde zijn voor patrijzen.
- Een hek om predatoren tegen te houden heeft meer de voorkeur voor akkervogels, zodat je een beschermd gebied krijgt. Akkervogels binnen het hek en de dassen buiten het hek.
- Wil je akkervogels bedienen moet je ongeveer 10% van je grond ervoor gebruiken.
- Met het oog op het beheer: geen schapenbegrazing in de periode van 1 apr tot 15 aug. Geen schapen in het broedseizoen. Dan ook niet maaien. Je hebt tijd nodig om mooie vegetatie te ontwikkelen. De grond versralen.

Wijzigingen m.b.t. ontwerp Zonnepark Zuidvelde:

- Chint Solar beoogde oost-west opstelling gewijzigd naar een zuid opstelling. TPSolar en Ankehaar Solar hanteerden al een zuid opstelling.
- De te herstellen houtwal/bomenrij die vanuit de stallen van Ankehaar Solar door het plangebied heen liep, is in het plangebied zelf veranderd naar een open ruimte voor de akkervogels. De bomenrij buiten het plangebied zal wel nog steeds hersteld worden (circa 38 bomen).
- Beoogde venetje van 1,5 hectare bij oostzijde TPSolar veranderd in een bloemrijke akker. Patrijzen houden niet van nattigheid, liever ook hier geen hoog opgaande beplanting.
- Randzone inrichten met het oog op de akkervogels. Randen gehele plangebied verbreed, westzijde noordelijk deel randen van 40 meter breed, westzijde zuidelijk deel randen van 85 tot 45 meter breed.

- Nadruk op de randen van het plangebied: 6.800 m² aan keverbanken in noordelijk deel en 4.500 m² aan keverbanken in zuidelijk deel. Daarnaast 8.900 m² aan struweel in noordelijk deel en 8.250 m² aan struweel in zuidelijk deel.
- In beheerplan toevoegen dat er geen schapenbegrazing moet plaatsvinden in de periode van 1 april tot 15 augustus. Ook het belang van het verschralen van de bodem opgenomen.
- 10% inrichten voor akkervogels, zou neerkomen op ongeveer 14 hectare. Met het huidige ontwerp wordt aan deze wens ruim voldaan door de verschillende open ruimtes met bloemrijk glasland, bloemrijke akkers, struweel en keverbanken. De ruimtes tussen de rijen zijn hierin nog niet meegenomen.
- Meenemen voor vervolg overleggen en het aanpassen van de tekeningen: plaatsing hekwerk naar de randen, om een afgesloten gebied voor akkervogels te creëren waar predatoren niet bij kunnen.

Ontwerpsessie 4 maart 2021

TPSolar, Chint Solar,
Ankehaar Solar,
Natuurmonumenten,
Agrarische Natuur
Drenthe (afwezig), GKA,
Gemeente en Provincie.

Bespreekdocument: Versie van landschappelijk ontwerp zoals deze ook is gepresenteerd aan omwonenden tijdens de derde digitale informatiebijeenkomst op 1 maart 2021.

Reactie GKA:

- Ziet in het ontwerp terug komen dat de wensen ten aanzien van de akkervogels vooral buiten het zonnepark genomen zijn bijvoorbeeld in de vorm van extra brede randen, boomvormers weg, etc. De maatregelen binnen het zonnepark zijn nog wat minder duidelijk. Hoopte dat er ook was gezocht naar ruimte tussen de panelenrijen, dat mist hij nu nog in het ontwerp.
- De akkervogels hebben echt nog wat extra's nodig. Extra inspanning nodig binnen het park.
- Zonneparken moeten uitgaan van koppeldoelen.
- Tussenruimtes van bijvoorbeeld 5 meter bij kerngedeelte en dan een wat intensievere opstelling bij de plekken die minder gunstig zijn voor de akkervogels (vooral nabij opgaande beplanting/houwallen). Zo kan dit zonnepark iets toevoegen welke de andere zonneparken niet hebben.
- De randen kunnen wat minder breed zijn als de ruimte in het park dan wat groter wordt.

Reactie Natuurmonumenten:

- Voor ons staan de huidige waarden van het gebied centraal. Deze waarden dienen erop vooruit te gaan of minimaal aanwezig te blijven in het gebied zonder achteruitgang.
- Samenvattend kan gesteld worden dat het huidige plan (nog) niet voorziet in het behoud van een duurzame populatie akkervogels binnen het park.
- De landschapsstructuren worden momenteel wel versterkt door de aanwezige bosjes d.m.v. houtwallen met elkaar te verbinden.
- Ten opzichte van het eerste plan zijn de nodige verbeteringen doorgevoerd, maar die concentreren zich momenteel op de randen van het park. De openheid van het landschap gaat binnen het park grotendeels verloren. Ook de omvang van het park zorgt voor een moeilijke inpassing.
- Eens met GKA dat er ook gekeken moeten worden naar de ruimtes in het zonnepark en het variëren in rijenafstanden.
- Natuur en Milieu federatie Drenthe moet ook meegenomen worden in de voortgang van dit ontwerp.

Wijzigingen m.b.t. ontwerp Zonnepark Zuidvelde:

- Vervolg overleggen inzake ontwerp rechtstreeks tussen René Hendriks (namens initiatiefnemers) en [REDACTED] (namens GKA) i.v.m. expertise op het gebied van akkervogels. Uitgangspunt voor deze overleggen is om te komen tot een inrichting/ontwerp met combinatie van ecologie en energie opwek. GKA gaat naar het plangebied kijken en aangeven welke deel zij hierin ziet als “kerngebied”, waar de rijafstanden aangepast moet worden en waar een extensievere opstelling mogelijk is.
- Hoofdthema's voor wijzigingen in het ontwerp: opzoek naar ruimtes binnen het zonnepark zelf en het 'spelen' met rijafstanden.
- Coöperatieve ontwikkelaar Bronnen VanOns (onderdeel van Natuur en Milieu federatie Groningen en welke werkt in opdracht van de Energiecoöperatie Noordseveld) heeft contact gelegd met Natuur en Milieu federatie Drenthe. Zij zijn bij bijgesproken over het ontwerp- en het participatieproces in Zuidvelde. Gaven aan lokaal eigendom belangrijk te vinden, maar ook de verhouding van 50% bedekt en 50% onbedekt. Gaven ook aan een reënpassage belangrijk te vinden. De organisatie ging inzake dit punt weer overleggen met de andere betrokken natuurorganisaties.
- Reactie GKA: de das en ree zijn ook belangrijk, maar het Ankehaarveld is aangewezen als potentieel 'goed' akkervogel gebied. Bij het ontwerp zal daarom de focus vooral moeten liggen op de akkervogels en minder op de das en de ree.

Ontwerpsessie 16 maart 2021

TPSolar (namens
initiatiefnemers) en GKA.

Bespreekdocument: Ontwerpvoorstel van GKA in relatie tot het landschappelijk ontwerp van Zonnepark Zuidvelde.

Reactie/ontwerpvoorstel GKA:

- Zowel in het noordelijk deel (Chint) als in het zuidelijk deel (TPSolar/ Ankehaar Solar) een kerngebied voor akkervogels creëren. Dit kerngebied vormt het centrum van de open ruimte op het Ankehaarveld. In dit kerngebied een gedeelte van 200 meter breed hanteren met een panelenrij afstand van 10 meter. De rest van het kerngebied hanteren met een panelenrij afstand van 5 meter.
- Op de overige delen in het noordelijke en het zuidelijke deel zijn plekken waarin een zonnepark gangbaar is (veelal dichtbij opgaande structuren zoals bosjes en houtwallen, welke niet gunstig zijn voor akkervogels).
- Voor wat betreft de inrichtingsmaatregelen buiten het park is naar ons idee een goed voorstel gedaan. Er wordt ingezet op brede randen met daarop de aanplant van struwelen. Vermeden moet worden dat de randen corridors vormen voor roofvijanden waarin (broedende) akkervogels kwetsbaar zijn. Inzet van brede randen helpen hierbij en de aanplant of ontwikkeling van bomen in deze randzones moet worden voorkomen.

Wijzigingen m.b.t. ontwerp Zonnepark Zuidvelde:

- In zowel het noordelijk als zuidelijk deel is er een gedeelte ingericht als kerngebied voor akkervogels. Een rijafstand van 10 meter is technisch gezien onmogelijk om te realiseren. Daarnaast moet het zonnepark ook nog financieel haalbaar zijn. Er is daarom gekozen om op de aangewezen kerngebieden helemaal geen zonnepanelen te situeren. Deze open stukken land zijn om deze reden 100 meter breed geworden. Een goed initiatief voor 200 meter met panelenrijen met 10 meter afstand, want in deze vorm is er helemaal geen bebouwing. Dit sluit ook aan op de wens dat het voor akkervogels het beste is als er open ruimtes/akkers worden gecreëerd zonder enige bebouwing.
 - Bij Chint is dit open kerngebied circa 3,6 hectare groot.
 - TPSolar/ Ankehaar Solar is dit kerngebied circa 4,6 hectare groot. Aan oostzijde TPSolar ook nog de open akker van 2 hectare die aansluit op het aangewezen kerngebied en op het Ankehaarveld.
- Omdat er aan de ene kant een gasleiding schuin door het plangebied van Chint loopt en daarnaast nog een belangrijke watergang recht door het plangebied, is het

lastig om hier een open ruimte van 100 meter te creëren. Nabij het kerngebied is deze open ruimte daarom 65 meter breed.

- De panelenrij afstanden zullen worden verbreed zodat deze rondom de open akkers van het aangewezen kerngebied kunnen dienen als “lokgebieden” voor de akkervogels. Dit ook omdat de patrijs naast open akkers, ook baat heeft bij rand- en overgangssituaties.
 - Bij Chint op ongeveer 13 hectare een rijafstand van 4 meter afstand wordt gehanteerd.
 - Bij TPSolar en Ankehaar Solar wordt er op ongeveer 10 hectare een aantal rijen met 5 meter afstand (het dichtste bij het kerngebied) en een aantal rijen met 3,5 meter afstand gehanteerd.
- Gevraagd of [REDACTED] open staat voor een werkbezoek aan de locatie met de initiatiefnemers. Wegens drukte en bekendheid met het gebied, heeft dit werkbezoek vooralsnog niet plaatsgevonden.

Ontwerpsessie 31 maart 2021

TPSolar (namens initiatiefnemers) en Grauwe Kiekendief - Kenniscentrum Akkervogels (GKA).

Bespreekdocument: Versie van landschappelijk ontwerp met open ruimtes en aangepaste panelenrij afstanden als reactie op ontwerpvoorstel GKA.

Reactie GKA voorgaand per e-mail over aangepaste tekeningen:

- Enthousiast over de mogelijkheid om in plaats van een 10 meter interval, delen volledig vrij te stellen van zonnepanelen.
- De voor akkervogels gewenste maatvoering nog niet vertaald in het ontwerp, waardoor het aan 'ecologische kracht' heeft ingeleverd. En wat ons betreft te veel heeft ingeleverd. Zo zien we dat de oppervlakte met een extensieve paneel opstelling is gereduceerd en dat in plaats daarvan, aansluitend op het paneelvrije deel, meteen begonnen wordt met een intensieve paneelopstelling.
- Verhoudingen zijn niet helemaal helder, niet alleen in oppervlaktes, maar in lengte en breedte in meters. Zonder inzicht in de gebruikte maatvoering, we op dit moment niet tot een goede beoordeling van de plannen kunnen komen.

Reactie GKA tijdens overleg:

- Voor de patrijs zijn wij er zo goed als. Eerste aanzet is interessant, vanuit de bewoners en akkervogels een stap in de goede richting. Mijn gevoel zegt echter dat wij er nog niet helemaal zijn.

- Bij noordelijk en zuidelijk deel ongeveer 30 hectare met aanpassing met 10 meter rijafstand en 5 meter rij afstand. (NB: In het ontwerp dit deel van het plangebied nu ongeveer 18 á 20 hectare, maar wel nog met toevoeging dat een aantal hectare geheel open blijft).
- Noordelijk deel:
 1. Kijk of je bij het meest noordelijke stuk van de gasleiding die 65 meter nog kan vergroten aan de linkerkant.
 2. Kijk of er toch niet een x aantal rijen met 5 meter afstand gemaakt kan worden in het linker stuk naast de gasleiding.
 3. Het hekwerk aan de onderzijde aan de buitenkant van het perceel zodat de open ruimte niet bereikt kan worden door roofdieren.
 4. Onderzoeken of het struweel van noord naar zuid aan de linkerkant aan de buitenkant geplaatst kan worden. Dus eerst struweel en dan het stuk kruidenrijk gras/keverbanken.
- Zuidelijk deel:
 1. Hekwerk rond de openzone niet toegankelijk maken voor roofdieren.
 2. Vanaf de open ruimte richting het stuk van Ankehaar Solar ook rijen met meer afstand net zoals aan de bovenzijde van de open ruimte gedaan is.
 3. Nog meer rijen met 3,5 meter afstand onderzoeken op het stuk van TPSolar.
 4. Onderzoeken of het struweel van noord naar zuid aan de linkerkant aan de buitenkant geplaatst kan worden. Dus eerst struweel en dan het stuk kruidenrijk gras/keverbanken.

Wijzigingen m.b.t. ontwerp Zonnepark Zuidvelde:

- Rijafstanden aanpassen en verbreden:
 - Bij Chint: in totaal 4,6 hectare met een rijafstand van 5 meter en in totaal 3,7 hectare met een rijafstand van 4 meter.
 - Bij TPSolar/ Ankehaar Solar: in totaal 8,1 hectare met een rijafstand van 3,5 meter en in totaal 5,8 hectare met een rijafstand van 5 meter (het dichtste bij kerngebied). Ankehaar Solar heeft een aangepaste rijafstand toegevoegd zodat er overal een 'lokgebied' met aangepaste rijafstanden is gecreëerd nabij het kerngebied.
- Hekwerk situeren aan de randen van het plangebied zodat er een rustig gebied met schuilmogelijkheden voor akkervogels ontstaat en het plangebied niet toegankelijk wordt gemaakt voor predatoren. Dit geldt met name voor het open gebied tussen TPSolar en Ankehaar Solar, maar ook voor het open gebied aan de onderkant bij Chint.
- Struweel naar de buitenkant en daarna de meer 'open' ruimtes met kruidenrijk gras/keverbanken, i.p.v. andersom.
- Akker oostzijde TPSolar van 2 hectare uitgebreid naar 3,3 hectare. Dit sluit dan aan bij het stukje van het Ankehaarveld ten oosten van de grond van het plangebied van Ankehaar Solar (en zodat er ook aan de oostzijde ook een grote plus wordt gecreëerd voor de patrijs).

<p><u>Ontwerpsessie 12 april 2021</u></p> 	<p>TPSolar (namens initiatiefnemers) en Grauwe Kiekendief - Kenniscentrum Akkervogels (GKA)</p>
<p style="text-align: center;">Reactie Kenniscentrum:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De benodigde 100 meter moet 200 meter zijn (volgens advies waar 200 meter met een panelenrijafstand van 10 meter staat ingetekend). • Bij Chint: boven het stuk met 5 meter rijafstand een stuk met 3,5 meter rijafstand. Ook ziet hij bij de gasbuis toch liever 100 meter i.p.v. 65 meter. • In het zuidelijke stuk: na de rijen met 5 meter in het onderstuk bij Ankehaar Solar nog een paar rijen met 3,5 meter. • Gewenste maatvoering nog steeds niet duidelijk. 	
<p style="text-align: center;">Wijzigingen m.b.t. ontwerp Zonnepark Zuidvelde</p> <ul style="list-style-type: none"> • De open ruimte van 100 meter is er als alternatief gekomen op de 200 meter met bebouwing in de vorm van panelen met een rijafstand van 10 meter. Zo is dit in een eerder overleg ook besproken. • Bij Chint boven de rijafstand van 5 meter aan de linkerkant van de gasbuis, nog 4 hectare toegevoegd met een rijafstand van 3.5 meter. • Bij Ankehaar Solar onder het meest zuidelijke deel met 5 meter rijafstand, ook nog 1,4 hectare toegevoegd met een rijafstand van 3,5 meter. • Daarnaast zijn er na dit overleg tekeningen gedeeld met het Kenniscentrum met de gewenste maatvoering (niet alleen in oppervlaktes, maar in lengte en breedte in meters). 	

Uitkomst

Na de laatste ontwerpsessie tussen TPSolar en GKA op 12 april 2021 is er overleg geweest tussen de gemeente en de verschillende natuurorganisaties. Hierin is besproken dat de betrokken initiatiefnemers van Zonnepark Zuidvelde (rekening houdend met het te doorlopen proces en de rentabiliteit van het project) qua beoogde maatregelen in het landschappelijk ontwerp nu het maximum had bereikt. Het onderwerp optimalisatie van het zonnepark kwam tijdens dit gesprek wel nog naar voren. Door de randen en andere stroken binnen het zonnepark beter te benutten met panelen kan elders binnen het zonnepark mogelijk de ruimte tussen de panelen vergroot worden ten behoeve van akkervogels. De randen waren volgens de gemeente op sommige plekken vrij breed, bijvoorbeeld aan de westzijde van het zuidelijk deel van Zonnepark Zuidvelde. Door deze randen technisch te optimaliseren zou er mogelijk meer ruimte vrij kunnen

komen voor meer ruimte binnen het zonnepark. Concreet zou dit dan betekenen dat er meer panelen met 5 meter afstand tussen de rijen kunnen worden toegevoegd (en minder panelen met 3,5 meter afstand tussen de rijen).

De maximale breedte van de randen is meermaals ter sprake gekomen tijdens de ontwerpessies. In eerste instantie is er gesproken over een optimale breedte van 25 meter, daarna over 50 meter.

Naar aanleiding van dit ontwerp heeft er uiteindelijk op 19 april 2021 een overleg plaatsgevonden tussen initiatiefnemers Chint Solar, TPSolar, de beleidsmedewerker groen, natuur en landschap van gemeente Noordenveld en Natuurmonumenten. Het meest recente ontwerp van Zonnepark Zuidvelde is tijdens dit overleg besproken. Ook is er gesproken over de minimale breedte van de randen van het zonnepark en wat een organisatie zoals Natuurmonumenten hierover zou adviseren met het oog op de natuurwaarden in het gebied. Omdat GKA naar voren was geschoven i.v.m. de benodigde expertise op het gebied van akkervogels, was Natuurmonumenten niet volledig op de hoogte van de status van het ontwerp. Het meest recente ontwerp is tijdens het overleg daarom besproken. Ook is gesproken over het tijdspad en de beoogde vergunningsaanvraag. Na het overleg zijn zowel het landschappelijk ontwerp, de verhoudingen in oppervlaktes groen/panelenveld, als het beheerplan naar Natuurmonumenten opgestuurd. Het verzoek was om naar deze stukken te kijken en spoedig een reactie te geven met betrekking tot de breedte van de randen. Deze reactie liet uiteindelijk langer op zich wachten. De reactie van Natuurmonumenten had geen betrekking op de breedte van de randen, maar over het participatieproces, de grootte van het zonnepark en de toegankelijkheid van het gebied voor zoogdieren (o.a. das en ree) en de kwaliteit van het gebied als foerageergebied van ganzen en andere vogels.

Door de initiatiefnemers is uiteindelijk besloten om de randen technisch te optimaliseren zodat er meer ruimte ontstaat binnen het zonnepark voor ruimere rijafstanden. Hierbij is voor de randen de oorspronkelijk besproken breedte van circa 25 meter als uitgangspunt aangehouden. Dit is doorgevoerd in het definitieve ontwerp. GKA gaf nog voor het definitieve ontwerp uiteindelijk al haar akkoord.

Met alle betrokken natuurorganisaties zijn de definitieve versies van het landschappelijk ontwerp gedeeld.

Vervolg

Uiteindelijk heeft er na de zomer aanvullend overleg plaatsgevonden met het Kenniscentrum voor Akkervogels. Dit naar aanleiding van de Ontwerpwijziging Provinciale Omgevingsverordening Drenthe 2018 en de gevolgen die dit had voor het verkleinen van het plangebied van zonnepark Zuidvelde. Door de initiatiefnemers is geprobeerd om gezamenlijk met het Kenniscentrum te kijken naar hoe deze verkleining kon worden doorgevoerd, zonder al te veel concessies te doen in de landschappelijke inpassing van het zonnepark. Ook wilde de initiatiefnemers verder met het Kenniscentrum in gesprek over de uiteindelijke monitoringsafspraken en het verder vormgeven van het beheerplan. Om effectief overleg te voeren, is gekozen voor een werkbezoek aan de locatie van zonnepark Zuidvelde.

<p><u>Ontwerpsessie en werkbezoek plangebied 29 september 2021</u></p> 	<p>TPSolar en Ankehaar Solar (namens initiatiefnemers) en Grauwe Kiekendief - Kenniscentrum Akkervogels (GKA)</p>
<p>Bespreekdocument: verkleining plangebied en beheerplan Zonnepark Zuidvelde</p>	
<p style="text-align: center;">Afspraken m.b.t. Zonnepark Zuidvelde</p> <ul style="list-style-type: none"> • De open ruimte voor de patrijzen kunnen gewoon grasland zijn zonder toevoeging van allerlei kruiden. Hier kiezen voor extensief maaibeheer. Afvoeren van gras. Met als uiteindelijke doel het verschralen van de grond. • De open ruimte en het deel van de zonneparken met extra rijafstand hebben de focus voor de patrijs. • In het deel met een rijafstand van 2,5 meter mogen wij met schapen werken. Wel bij voorkeur voor 1 april en na 1 augustus. • Keverbanken binnen of buiten het hek is geen punt voor KCA. • Bij voorkeur geen extra bomen aanplanten, want nadelig voor de akkervogels. Zij zijn eerder gebaat bij struweel. • Laagblijvend struweel rondom de zonneparken, hoogte ongeveer gelijk aan het hekwerk of daar net boven • Het hekwerk tussen het TPSolar deel en het Ankehaar deel (in de vrije akker) bij voorkeur niet plaatsen. Afhankelijk van de verzekering. Idee zelfde verzekeraar voor beide parken en dan dit punt bespreken. • Periodiek onderzoek op locatie door KCA na de ingebruikname van de projecten. • Onderhoudspaden bij voorkeur als leem. Ook akkoord is halfverhard met een lementoplaag. 	